

МІЖРЕГІОНАЛЬНА
АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ

МАУП

НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА
дисципліни
«ЕКОНОМІКА ПРОМИСЛОВИХ ПІДПРИЄМСТВ»
(для бакалаврів)

Київ 2016

Підготовлено професором кафедри управління персоналом та економіки праці *Бойченко Е.Б.*

Затверджено на засіданні кафедри управління персоналом та економіки праці (протокол №4 від «14» листопада 2016 р.)

Схвалено Вченою радою Інституту менеджменту та бізнесу ім. Б. Хмельницького (протокол №11 від 21 листопада 2016 р.)

Бойченко Е.Б. Навчальна програма дисципліни «Економіка промислових підприємств» (для бакалаврів). – К.: МАУП, 2016. – 27 с.

Навчальна програма містить пояснювальну записку, тематичний план, зміст дисципліни «Економіка промислових підприємств», питання для самоконтролю, список літератури.

© Міжрегіональна Академія
управління персоналом
(МАУП),
2016

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Дисципліна «Економіка промислових підприємств» є складовою навчального плану загальнонаукової та професійної підготовки фахівців економічного напрямку.

Метою викладання дисципліни «Економіка промислових підприємств» є формування у студентів системи теоретичних і практичних знань про концептуальні підходи до промислового підприємства; методи і способи раціонального поєднання та ефективного використання всіх елементів виробничого процесу; економічні та організаційні питання, що розглядаються у тісному зв'язку з технікою і технологією, бачення про які необхідні для прийняття економічно-обґрунтованих управлінських рішень, реалізації розрахунково-аналітичної та виробничої діяльності.

Головними завданнями вивчення дисципліни є:

- 1) поглиблення теоретичних знань та практичних навиків комплексного аналізу складних виробничих систем;
- 2) поширення знань про еволюцію промислових систем;
- 3) розуміння причин, логіки і стратегічних напрямків розвитку виробничого підприємства;
- 4) отримання навичок використання графічних методів аналізу і елементарного математичного апарату для вивчення динаміки кількісних параметрів економічних процесів виробничого підприємства.
- 5) отримання навичок використання графічних методів аналізу і елементарного математичного апарату для вивчення динаміки кількісних параметрів економічних процесів виробничого підприємства.

У результаті вивчення дисципліни «Економіка промислових підприємств» студенти мають

знати:

- предмет, завдання та зміст дисципліни;
- основні поняття економіки виробничого підприємства як складної організаційної системи;
- структуру виробничого процесу та принципи його організації;
- нормативно-правові засади організації та здійснення виробничої діяльності підприємства;
- характеристику ресурсного потенціалу та методи оцінки його використання;
- визначення фінансових результатів та оцінки ефективності діяльності виробничого підприємства;
- організацію оплати та мотивації праці виробничого підприємства;

- структуру персоналу підприємства та продуктивність праці;
- планування та діагностику ефективності використання стратегій інвестиційної та інноваційної діяльності виробничого підприємства;
- основи організації зовнішньоекономічної діяльності підприємства.

вміти:

- виконувати економічні розрахунки;
- проводити техніко-економічний аналіз діяльності підприємства;
- працювати з фінансовою звітністю підприємства;
- обґрунтовувати технічні та організаційні рішення на основі економічних критеріїв;
- здійснювати розрахунок витрат на утримання і подальше використання персоналу;
- вибирати джерела і шляхи задоволення потреб у персоналі;
- здійснювати ефективне управління виробничими витратами та ціноутворенням;
- розробляти заходи щодо підвищення ефективності виробництва і раціонального використання ресурсів підприємства.

Досягти поставленої мети і реалізувати намічені завдання можливо шляхом активізації мислення студентів, їх творчих здібностей, стимулювання їх до самостійного прийняття рішень з управління промисловим виробництвом, здатністю самостійно мислити під час вирішення завдань, уміння широко застосовувати ці знання.

Для вирішення завдань, передбачених програмою, визначені такі методи активного навчання: лекції, семінари, тематичні дискусії, контрольні роботи, імітаційні вправи, аналіз ситуацій, розігрування ролей, ділові ігри.

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ДИСЦИПЛІНИ
«ЕКОНОМІКА ПРОМИСЛОВИХ ПІДПРИЄМСТВ»

№	Назва змістового модуля і теми
Змістовий модуль I. Загальна характеристика виробничого підприємства	
1.	Виробниче підприємство як основна ланка ринкової економіки
2.	Виробнича програма та виробнича потужність підприємства
3.	Виробничий процес та принципи його організації
4.	Організація технічного обслуговування виробництва
Змістовий модуль II. Ресурси виробничого підприємства, організація і планування діяльності.	
5.	Основні виробничі фонди промислового підприємства
6.	Оборотні кошти підприємства
7.	Персонал підприємства
8.	Організація оплати праці на підприємстві
9.	Управління та планування діяльності виробничого підприємства
Змістовий модуль III. Економічна оцінка результатів виробничо-господарської діяльності підприємства	
10.	Витрати виробництва та собівартість продукції.
11.	Фінансові результати діяльності промислового підприємства
12.	Ефективність діяльності промислового підприємства
13.	Санація і банкрутство промислового підприємства
Разом годин: 90	

ЗМІСТ ДИСЦИПЛІНИ

«ЕКОНОМІКА ПРОМИСЛОВИХ ПІДПРИЄМСТВ»

Змістовий модуль I. Загальна характеристика виробничого підприємства

Тема 1. Виробниче підприємство як основна ланка ринкової економіки

Визначення та напрями діяльності виробничого підприємства. Підприємство як складна виробничо-економічна система. Види діяльності, що здійснює підприємство: вивчення ринку товарів; інноваційна, виробнича та комерційна діяльність; сервісне обслуговування; економічна та соціальна діяльність.

Поняття структури виробничого підприємства. Виробнича структура: проста та складна, основна та допоміжна. Цех – виробничі дільниці – робочі місця. Предметна структура: технологічна та предметно-технологічна структура (змішана). Загальна структура підприємства. Організаційна структура управління: лінійна, функціональна, лінійно-функціональна, дивізійна, матрична.

Література основна [3, 7, 10-15]

додаткова [26, 29]

Тема 2. Виробнича програма та виробнича потужність підприємства

Характеристика виробничої програми. Виробнича програма. Обсяг виробництва і продажу продукції: номенклатура, асортимент, якість та вимоги споживача. Три розділи виробничої програми: план виробництва продукції в натуральних вимірах; план виробництва продукції у вартісних вимірах, план реалізації продукції в натуральних та вартісних вимірах.

Товарна продукція. Плановий обсяг товарної продукції. Обсяги валової та чистої продукції.

Виробнича потужність підприємства: проектна, поточна та резервна. Одиниці виміру виробничої потужності. Розрахунок виробничої потужності.

Література основна [3, 7, 10-15, 17, 18, 20]

додаткова [26, 28-30]

Тема 3. Виробничий процес та принципи його організації

Структура виробничого процесу. Основні елементи виробничого процесу: процес праці як свідомо діяльність людини, предмети та засоби праці. Стадії виробничого процесу: заготівельна, обробна та складальна. Види виробничого процесу: основні, допоміжні та обслуговуючі процеси. Прості та складні виробничі процеси. Технологічний процес як складова виробничого процесу. Ручні, машинно-ручні, машинні та автоматизовані операції.

Принципи організації виробничого процесу: спеціалізації, пропорційності, паралельності, прямоточності, безперервності, ритмічності, автоматичності, гнучкості та гомеостатичності. Види спеціалізації на підприємстві: функціональна та предметна, подетальна та технологічна. Рівень спеціалізації.

Виробничий цикл та його характеристика. Структура виробничого циклу та тривалість технологічних операцій. Способи поєднання операцій технологічного процесу (передачі предметів праці): послідовне, паралельне, паралельно-послідовне.

Методи організації виробництва. Методи організації виробництва: не потоковий, поточковий, автоматизований. Форми виробництва: одинично-технологічна, партійно-технологічна, предметно-групова.

Організаційні типи промислового виробництва. Типи виробництва: одиничне, серійне, масове, дослідне.

Література основна [3, 7, 10-15, 17, 18, 20]

додаткова [26, 28-30]

Тема 4. Організація технічного обслуговування виробництва

Зміст і завдання організації технічного обслуговування виробництва. Інфраструктура підприємства. Склад і функції технічного обслуговування виробництва. Допоміжне та обслуговуюче господарство.

Складові технічного обслуговування виробництва: ремонтне, енергетичне та транспортне господарство.

Організація ремонтного господарства. Склад, функції, завдання й значення ремонтного господарства підприємства. Система планово-попереджувального ремонту (поточний, середній, капітальний). Система техніко-економічних показників ремонтного господарства й шляхи їхнього поліпшення. Загальна експлуатаційна система (досвід Японії). Система регламентного обслуговування.

Організація енергетичного господарства. Склад, функції, завдання й значення енергетичного господарства. Енергетична характеристика підприємства. Енергетичні баланси. Нормування й облік витрат

енергоресурсів. Техніко-економічні показники енергетичного господарства й шляхи їхнього поліпшення.

Організація транспортного господарства. Склад, функції, завдання й значення транспортного господарства підприємства. Класифікація транспортних засобів підприємства. Визначення вантажообігу й вантажопотоків. Вибір і розрахунок транспортних засобів. Організація й планування роботи внутрішньозаводського транспорту. Техніко-економічні показники транспортного господарства й шляхи їхнього поліпшення.

Література основна [3, 7, 10-15, 17, 18, 20]

додаткова [26, 28-30]

Змістовий модуль II. Ресурси виробничого підприємства, організація і планування діяльності

Тема 5. Основні виробничі фонди промислового підприємства

Економічна суть виробничих фондів, класифікація і структура основних фондів промислового підприємства. Формування засобів виробництва та виробничих фондів підприємства. Характеристика виробничих фондів підприємства.

Методи обліку і оцінка основних виробничих фондів. Первісна, відновлена, балансова, залишкова, середньорічна та ліквідаційна вартість основних виробничих фондів.

Амортизація основних фондів, методи нарахування амортизації. Знос основних фондів: фізичний і моральний. Норма амортизації. Основні методи амортизації: прямолінійний (рівномірний) метод; методи прискореної амортизації; метод зменшення залишкової вартості; метод прискорення зменшення залишкової вартості; кумулятивний метод (метод суми чисел; виробничий метод амортизації. Ремонт і модернізація основних виробничих фондів.

Ефективність використання основних виробничих фондів. Показники ефективності використання основних виробничих фондів

Література основна [3, 5, 7, 9, 12- 15, 20, 21, 23]

додаткова [27, 30, 33]

Тема 6. Оборотні кошти підприємства

Поняття оборотних фондів підприємства. Структура оборотних коштів: незавершене виробництво і напівфабрикати власного виготовлення; витрати майбутніх періодів. Ефективність використання матеріальних ресурсів. Система показників ефективності використання матеріальних ресурсів. Види матеріаломісткості: абсолютна, питома та загальна.

Джерело формування оборотних засобів: власні оборотні кошти (статутний, пайовий, додатковий вкладений та інший додатковий капітал); залучені та позикові оборотні кошти; короткострокові фінансові вкладення.

Нормування оборотних коштів. Методи розрахунку нормативів оборотних коштів: аналітичний, коефіцієнтний і прямого розрахунку. Визначення нормативів оборотних коштів у: виробничих запасах; незавершеному виробництві; залишках готової продукції; методом прямого розрахунку.

Показники ефективності використання оборотних коштів. Методика розрахунку та інтерпретація показників ефективності використання оборотних коштів. Методика розрахунку та інтерпретація абсолютного та відносного вивільнення оборотних коштів.

Шляхи підвищення ефективності використання оборотних коштів підприємства.

Література основна [3, 5, 7, 9, 12- 15, 20, 21, 23]

додаткова [27, 30, 33]

Тема 7. Персонал підприємства

Поняття, класифікація та структура персоналу. Поняття «трудові ресурси» та «персонал підприємства». Реальні та потенційні трудові ресурси.

Класифікація персоналу підприємства за ознаками: участі у виробничому процесі, функцій, що виконуються, професій та спеціальностей, кваліфікаційного рівня. Методичні основи визначення забезпеченості підприємства персоналом. Структура персоналу підприємства та чинники її формування.

Показники руху персоналу. Методика розрахунку та інтерпретація коефіцієнтів обороту по прийому, обороту по вибуттю, плинності, сталості складу персоналу підприємства.

Методи розрахунку чисельності робітників. Сфера застосування, вихідні дані та порядок розрахунку чисельності робітників трьома основними методами: за трудомісткістю робіт, за нормами обслуговування та за робочими місцями. Методика розрахунку балансу робочого часу, який складається з календарного, номінального та ефективного фондів часу.

Поняття та показники продуктивності праці. Поняття «продуктивність праці», методи її вимірювання. Методика розрахунку трудомісткості продукції.

Вихідні дані та методичні основи визначення виробітку. Середньорічний, середньоденний та середньогодинний показники виробітку. Залежність між показниками продуктивності (виробітком та трудомісткістю).

Література основна [1, 2, 9-13, 18, 23]

додаткова [28, 30, 37]

Тема 8. Організація оплати праці на підприємстві

Поняття, склад і функції заробітної плати. Поняття заробітної плати та мінімальної заробітної плати. Різниця між номінальною та реальною заробітною платою. Складові витрат на оплату праці: основна та додаткова заробітна плата, інші заохочувальні та компенсаційні виплати.

Цільова спрямованість, принципи, напрями та критерії реалізації головних функцій заробітної плати: відтворювальної, стимулюючої, регулюючої, соціальної.

Форми і системи оплати праці. Тарифна система оплати праці, її складові: тарифні сітки, тарифні ставки, схеми посадових окладів і тарифно-кваліфікаційні характеристики (довідники). Основи формування тарифної сітки (схеми посадових окладів) та зміст тарифно-кваліфікаційних характеристик. Форми оплати праці у рамках тарифної системи: відрядна та почасова, їх переваги та недоліки, умови застосування. Системи нарахування заробітної плати у межах відрядної форми оплати праці: пряма відрядна, непряма відрядна, відрядно-преміальна, відрядно-прогресивна й акордна. Системи нарахування заробітної плати у межах почасової форми оплати праці: проста почасова, почасово-преміальна та оплата за посадовими окладами.

Мотивація трудової діяльності. Моделі та методи мотивації.

Література основна [1, 2, 9-13, 18, 23]

додаткова [28, 30, 37]

Тема 9. Управління та планування діяльності виробничого підприємства

Планування як основний інструмент управління. Виробниче підприємство як об'єкт планування. Об'єкти та предмет планування. Організаційна структура планування: організаційно-централізоване та децентралізоване планування. Організація планової роботи на підприємствах.

Принципи, методи та завдання планування. Види планування: довгострокове, середньострокове та поточне; стратегічне, тактичне та оперативне планування, бізнес-планування. Система планування на підприємстві. Інформаційна та нормативна база планування. Класифікація норм та нормативів. Характеристика основних груп норм та нормативів.

Поняття планування продажів, його мета та завдання. Етапи планування збуту продукції. Аналіз продажів у попередньому періоді. Сегментація та прогноз розвитку ринку. Планування асортименту. Життєвий цикл товару. Оцінка конкурентоспроможності. Види цін та їх планування.

Література основна [7-9, 11, 13-15, 17, 18, 20-22]

додаткова [25, 27, 28, 31, 34]

Змістовий модуль III. Економічна оцінка результатів виробничо-господарської діяльності підприємства

Тема 10. Витрати виробництва та собівартість продукції.

Загальна характеристика витрат. Структура витрат підприємства. Поняття витрат. Класифікація витрат за ознаками: місце виникнення витрат, виду продукції, однорідності витрат, виду витрат, способу перенесення вартості на продукцію, залежності від зміни обсягу виробництва, відношення до собівартості робіт, календарного періоду, доцільності витрачання. Структура витрат підприємства.

Кошторис виробництва. Порядок визначення витрат за видами діяльності підприємства: основною, операційною, фінансовою, інвестиційною, звичайною. Собівартість промислової продукції, методи її калькулювання. Поняття виробничої собівартості промислової продукції, її склад за калькуляційними статтями. Основні методи калькулювання виробничої собівартості промислової продукції. Структура собівартості реалізованої продукції.

Витрати операційної та звичайної діяльності підприємства. Структура витрат операційної діяльності підприємства. Структура витрат звичайної діяльності підприємства. Структура адміністративних витрат, витрат на збут, інших операційних, фінансових, втрат від участі в капіталі, інших втрат.

Література основна [8, 11-17, 18, 21-23]

додаткова [31, 33, 34, 38, 39]

Тема 11. Фінансові результати діяльності промислового підприємства

Прибуток як фінансовий результат діяльності підприємства. Групування показників доходу і прибутку в розрізі видів діяльності промислового підприємства. Методика розрахунку показників: валового прибутку, прибутку від операційної діяльності, прибутку від звичайної діяльності до оподаткування, прибутку від звичайної діяльності, чистого прибутку.

Показники ефективності. Методичні основи визначення показників: рентабельності продукції, рентабельності власного капіталу, рентабельності сукупних активів підприємства. Поняття запасу міцності.

Оцінка фінансового стану підприємства. Бухгалтерська звітність як основне джерело інформації для проведення оцінки фінансового стану підприємства. Перелік користувачів інформації щодо фінансового стану підприємства та мета його оцінки. Методика оцінки, яка включає аналіз структури балансу підприємства та оцінку його динаміки; аналіз поточного рівня ліквідності та платоспроможності, а також прогноз платоспроможності підприємства; оцінку фінансової стійкості; аналіз рентабельності підприємства; оцінку ділової активності.

Література основна [8, 11-17, 18, 21-23]

додаткова [31, 33, 34, 38, 39]

Тема 12. Ефективність діяльності промислового підприємства

Економічна сутність та види ефективності. Економічний та соціальний ефект. Види ефектів: локальний, первинний або одноразовий, мультиплікаційний, дифузійний, резонансний, ефект «стартового вибуху». Розрахунок показників економічної ефективності. Показники ефективності використання основних та оборотних фондів, трудових ресурсів, капітальних вкладень. Узагальнюючі показники ефективності діяльності підприємства.

Економічна ефективність нової техніки та технології. Методи визначення економічної ефективності. Визначення економії капітальних вкладень, матеріалів і трудових ресурсів, яка може бути отримана при впровадженні нової техніки. Розрахунок економічної ефективності нової техніки.

Визначення річного економічного ефекту від упровадження нової техніки. Розрахунок річного економічного ефекту від виробництва та використання нових засобів праці довготривалого застосування. Річний економічний ефект від виробництва та використання нових або удосконалення існуючих предметів праці. Річний економічний ефект від підвищення продуктивності нової техніки.

Фактори підвищення ефективності діяльності промислового підприємства.

Література основна [8, 11-17, 18, 21-23]

додаткова [31, 33, 34, 38, 39]

Тема 13. Санація і банкрутство промислового підприємства

Сутність банкрутства промислового підприємства. Соціально-економічні наслідки банкрутства та ліквідації підприємств. Параметри, що характеризують фінансову кризу. Чинники, що обумовлюють фінансову кризу. Різновиди кризи на промисловому підприємстві та фактори, що їх зумовлюють. Суб'єкт банкрутства. Законодавство України про банкрутство. Схема проходження справи про банкрутство. Законодавче визначення фінансової неспроможності.

Економічна сутність санації підприємств. Економічний зміст терміну санація. Досудова санація (визначення). Джерела фінансування санації. Мета фінансової санації. Класична модель санації та її етапи. Кінцева мета, програма та проект санації. Види санації. Внутрішні та зовнішні джерела санації підприємства.

Економічна сутність реструктуризації промислового підприємства. Форми реструктуризації та її різновиди. Мотиви реорганізації шляхом поглинання одного підприємства іншим. Різновиди злиття. Загальна схема реорганізації підприємства злиттям.

Література основна [6, 8, 11-18]

додаткова [24, 32-35]

ТЕМИ РЕФЕРАТИВ

1. Підприємство як суб'єкт господарювання.
2. Управління промисловим підприємством в умовах ринку.
3. Організаційна структура управління промисловим підприємством.
4. Виробнича структура промислового підприємства.
5. Правові основи та напрями діяльності промислового підприємства.
6. Договірні взаємовідносини та партнерські зв'язки у підприємницькій діяльності.
7. Організація і сутність економічного управління промисловим підприємством.
8. Економічний механізм державного регулювання господарської діяльності промислового підприємства.

9. Економічне управління потенціалом промислового підприємства.
10. Характеристика виробничої програми промислового підприємства.
11. Обґрунтування виробничої програми промислового підприємства.
12. Загальна характеристика виробничої потужності підприємства: економічна сутність, види та чинники що її визначають.
13. Виробничі потужності, їх розрахунок і використання.
14. Обґрунтування основних напрямів, цілей і задач розвитку промислових підприємств в ринкових умовах господарювання.
15. Формування та структура виробничого процесу.
16. Основні принципи раціональної організації виробничого процесу.
17. Виробничий процес та основи його організації.
18. Виробничий цикл, його характеристика та структура.
19. Організація виробництва промислового підприємства.
20. Методи організації виробництва.
21. Форми організації з технічного обслуговування виробництва.
22. Організація процесу обслуговування та його матеріально-технічного обслуговування виробництва.
23. Загальні умови до матеріально-технічної бази обслуговування виробництва.
24. Завдання і значення технічного обслуговування, ремонту і експлуатації машин.
25. Капітал промислового підприємства: формування та використання.
26. Ефективність відтворення основних фондів промислового підприємства.
27. Ефективність використання основних фондів промислового підприємства.
28. Амортизація як джерело відтворення основних виробничих фондів промислового підприємства.
29. Нематеріальні ресурси промислового підприємства, їх формування та ефективність використання.
30. Оборотні кошти: сутність, склад і структура.
31. Оборотні кошти промислового підприємства та їх організація.
32. Нормування оборотних коштів промислового підприємства.
33. Обґрунтування напрямів прискорення обігу оборотних коштів підприємства.
34. Ефективність використання оборотних коштів промислового підприємства і шляхи її підвищення.
35. Планування підвищення ефективності використання оборотних коштів.
36. Система управління персоналом промислового підприємства.
37. Оцінка ефективності кадрової політики промислового підприємства.
38. Особливості формування трудових ресурсів промислового підприємства.
39. Особливості сучасної кадрової політики промислового

підприємства.

40. Особливості процесу відбору персоналу промислового підприємства.

41. Вплив чинників на зростання продуктивності праці.

42. Форми та системи оплати праці на промисловому підприємстві.

43. Вдосконалення механізму оплати праці на промисловому підприємстві.

44. Зміст функцій заробітної плати.

45. Механізм реалізації основних функцій заробітної плати.

46. Основні класифікаційні ознаки системи оплати праці.

47. Особливості бізнес-планування для промислового підприємства.

48. Планування і прогнозування – основи економічного управління підприємством.

49. Кошторис виробництва та собівартість продукції.

50. Розробка фінансової стратегії промислового підприємства.

51. Шляхи зниження собівартості продукції промислового підприємства.

52. Собівартість нових виробів продукції промислового виробництва.

53. Основи формування собівартості виробництва продукції підприємств

54. Забезпечення безбитковості функціонування промислового підприємства.

55. Резерви підвищення прибутковості промислового підприємства.

56. Управління фінансовими результатами підприємства.

57. Сутність прибутку в діяльності підприємства.

58. Прибутковість підприємства та шляхи її підвищення.

59. Шляхи підвищення ефективності діяльності промислового підприємства.

60. Особливості створення та резерви підвищення ефективності промислових підприємств.

61. Ефективність використання оборотних фондів промислового підприємства.

62. Підвищення ефективності використання виробничих потужностей промислового підприємства.

63. Ефективність виробництва: вимірювання і чинники підвищення.

64. Шляхи підвищення ефективності діяльності промислового підприємства.

65. Практика здійснення та ефективність реструктуризації суб'єктів господарювання.

66. Банкрутство промислового підприємства: механізм визначення і шляхи подолання.

67. Сутність санаційного аудиту та етапи його проведення.

68. Санація промислового підприємства.

69. Аналіз причин кризи на промисловому підприємстві.

70. Необхідність, функції та завдання інституту банкрутства промислових підприємств.

71. Порядок оголошення підприємства банкрутом.

72. Приховане, фіктивне та зумисне банкрутство.

ВКАЗІВКИ ДО ВИКОНАННЯ КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ

Виконання контрольної роботи студентами заочної форми навчання є складовою навчального процесу та активною формою самостійної роботи студентів.

Мета контрольної роботи – закріпити й поглибити теоретичні знання, здобуті в процесі вивчення дисципліни «Економіка промислових підприємств», сформуванню вміння самостійно працювати з навчальною, спеціальною літературою, законодавчими актами та статистичними матеріалами, а також з матеріалами власних досліджень в організаціях.

Номер варіанта контрольної роботи студент вибирає за першою літерою свого прізвища (див. таблицю). У кожному варіанті завдання пропонується план, в який можна вносити зміни відповідно до вибраної інформації і специфіки роботи.

Перша літера прізвища студента	Номер варіанта контрольної роботи
А, Б, В,	1
Г, Д, Е,	2
Є, Ж, З,	3
І, Й, К,	4
Л, М, Н,	5
О, П, Р,	6
С, Т, У,	7
Ф, Х, Ц,	8
Ч, Ш, Щ	9
Ю, Я	10

Структура контрольної роботи така: титульний лист, зміст, вступ, розділи, висновки і список використаної літератури.

У вступі висловлюється сутність та характеристика проблеми, що вивчається, завдання дослідження і мета роботи.

У основних розділах проводиться аналіз нормативних положень, висловлюється точка зору різних авторів, доводиться, яка точка зору є правильнішою, які положення можуть бути прийняті повністю або частково і чому.

Структура роботи має бути послідовна і логічна. Наприкінці роботи пишуться висновки про те, що зроблено в роботі та висновки, що впливають з аналізу.

Вступ та висновки повинні відображати власне ставлення студента до матеріалу, який вивчається. Далі наводиться список літератури, який має містити не менше 10 джерел. При потребі оформлюються додатки.

Контрольна робота повинна мати обсяг не менше 15-ти сторінок тексту на листах формату А4 (комп'ютерний набір – 14-й кегль, 1,5 інтервал, шрифт Times New Roman). Всі сторінки, окрім титульної, мають бути пронумеровані.

Рекомендується наступна послідовність виконання роботи:

1. Вивчити положення, що діють, і інструкції.
2. Підібрати необхідну літературу по темі самостійно, користуючись послугами довідково-бібліографічного відділу і каталогів бібліотеки. Необхідно звернути увагу на публікації, монографії і періодичну літературу по темі за останній час.
3. Ознайомитися з літературою, скласти власний план роботи, уточнюючий типовий план, запропонований у варіанті завдання, що виконується.
4. Підготувати конспект літературних джерел, акцентуючи увагу на цікавих ідеях, дискусійних висловах авторів, які студент має намір процитувати в роботі. Цитати слід наводити в тексті роботи з вказівкою джерела та сторінки цитованого матеріалу у квадратних дужках.
5. Розподілити матеріал відповідно до плану і оформити текст, набравши його на комп'ютері.
6. Наводячи список літератури, необхідно вказати автора, назву книги або статті, роки видання і відповідної сторінки, на які зроблено посилання.

ВАРІАНТИ КОНТРОЛЬНИХ РОБІТ

Варіант 1.

1. Охарактеризуйте різновиди промислових підприємств за виробничою характеристикою (масове, серійне, одиничне).
2. Розкрийте зміст організації технічного обслуговування виробництва.
3. Охарактеризуйте систему показників використання основних фондів.

Варіант 2.

1. Розкрийте сутність та наведіть порядок розрахунку основних показників виробничої програми підприємства у вартісному вираженні.
2. Назвіть методи та види планування, що використовуються на промисловому підприємстві.

3. Методичні підходи до оцінки економічної ефективності діяльності підприємства.

Варіант 3.

1. Назвіть особливості виробничої структури підприємства та перелічіть основні її елементи.
2. Якими шляхами в сучасних умовах можна підвищити ефективність використання оборотних засобів?
3. Обґрунтуйте соціально-економічні наслідки банкрутства і ліквідації підприємств.

Варіант 4.

1. Охарактеризуйте основні підрозділи загальної структури підприємства.
2. Вкажіть чинники, які визначають структуру персоналу підприємства.
3. Охарактеризуйте економічну сутність санації підприємств.

Варіант 5.

1. Надайте характеристику організаційній структурі управління. Перелічіть її різновиди.
2. Приведіть методику розрахунку чисельності працівників на нормованих та на ненормованих роботах.
3. У чому полягає економічна сутність реструктуризації промислового підприємства.

Варіант 6.

1. Охарактеризуйте структуру виробничого циклу.
2. Охарактеризуйте тарифну систему як основу організації оплати праці на промисловому підприємстві, її різновиди.
3. Розкрийте сутність банкрутства промислового підприємства.

Варіант 7.

1. Охарактеризуйте тривалість технологічної стадії виробничого циклу при послідовному, паралельному та послідовно-паралельному русі предметів праці.
2. Назвіть умови використання безтарифної системи оплати праці.
3. Обґрунтуйте джерела та шляхи зниження собівартості продукції промислового підприємства.

Варіант 8.

1. У чому полягає економічна сутність організації потокового виробництва на промисловому підприємстві.

2. Охарактеризуйте планування як вид управлінської діяльності на промисловому підприємстві? У чому полягає необхідність цього процесу.
3. У чому полягає економічна сутність тактичного плану, назвіть його основні розділи.

Варіант 9.

1. Охарактеризуйте типи промислового виробництва.
2. Обґрунтуйте основоположні принципи планування.
3. Обґрунтуйте необхідність здійснення стратегічного планування на промисловому підприємстві.

Варіант 10.

1. У чому полягає економічна сутність раціональної організації виробничого процесу промислового підприємства.
2. Обґрунтуйте резерви збільшення прибутку.
3. Охарактеризуйте процедуру планування збуту продукції. Перелічіть мету, завдання та етапи планування.

ПИТАННЯ ДЛЯ САМОКОНТРОЛЮ

1. Поясніть сутність терміна «промислове підприємство» та назвіть основні види його діяльності.
2. Охарактеризуйте різновиди промислових підприємств за виробничою характеристикою (масове, серійне, одиничне).
3. Назвіть особливості виробничої структури підприємства.
4. Перелічіть основні елементи виробничої структури підприємства.
5. Охарактеризуйте основні підрозділи загальної структури підприємства.
6. Надайте характеристику організаційній структурі управління.
7. Перелічіть різновиди організаційної структури управління промисловим підприємством.
8. У чому полягає сутність виробничої програми.
9. Обґрунтуйте особливості формування виробничої програми промислового підприємства.
10. Розкрийте сутність та приведіть порядок розрахунку основних показників виробничої програми підприємства у вартісному вираженні.
11. У чому полягає економічна сутність обґрунтування виробничої програми промислового підприємства.
12. У чому полягає економічна сутність виробничої потужності промислового підприємства.
13. Методи визначення виробничої потужності підприємства.

14. Назвіть основні показники виробничої потужності промислового підприємства.
15. Охарактеризуйте виробничі процеси промислового підприємства, надайте їм відповідну класифікацію.
16. У чому полягає економічна сутність раціональної організації виробничого процесу промислового підприємства.
17. Охарактеризуйте структуру виробничого циклу.
18. Охарактеризуйте тривалість технологічної стадії виробничого циклу при послідовному, паралельному та послідовно-паралельному русі предметів праці.
19. У чому полягає економічна сутність організації потокового виробництва на промисловому підприємстві.
20. Охарактеризуйте типи промислового виробництва.
21. Розкрийте зміст організації технічного обслуговування виробництва.
22. Назвіть основні завдання технічного обслуговування виробництва.
23. Розкрийте економічний зміст та охарактеризуйте основні виробничі фонди.
24. Охарактеризуйте процедуру обліку основних виробничих фондів.
25. Приведіть методику розрахунку оцінки основних виробничих фондів.
26. Приведіть перелік показників, які характеризують ефективність використання статутного капіталу підприємства.
27. У чому полягає економічна сутність амортизації.
28. Назвіть методи нарахування амортизації.
29. У чому полягає фізичний знос і техніко-економічне старіння основних виробничих фондів.
30. Назвіть види основних виробничих фондів.
31. Приведіть методику розрахунку показників зносу основних виробничих фондів.
32. Охарактеризуйте систему показників використання основних фондів.
33. У чому полягає економічний зміст оборотних коштів, назвіть елементи, які їх формують.
34. За якими критеріями встановлюють норми матеріальних витрат?
35. Перерахуйте методи, які застосовуються при нормуванні оборотних коштів.
36. Назвіть показники, які характеризують ефективність використання оборотних коштів.
37. Якими шляхами в сучасних умовах можна підвищити ефективність використання оборотних коштів?
38. Розкрийте сутність понять «трудові ресурси», «персонал виробничого підприємства».
39. Опишіть структуру персоналу підприємства за характером виконуваних функцій.

40. Назвіть чинники, які визначають структуру персоналу підприємства.
41. Наведіть класифікацію персоналу промислового підприємства за професіями, спеціальностями, кваліфікацією.
42. Охарактеризуйте особливості сучасної кадрової політики промислового підприємства.
43. Охарактеризуйте процес відбору персоналу промислового підприємства.
44. Як відбувається визначення чисельності окремих категорій працівників промислового підприємства?
45. Складання балансу робочого часу середньооблікового працівника промислового підприємства.
46. Методи вимірювання та показники рівня продуктивності праці на промисловому підприємстві.
47. Виробіток, як один з показників продуктивності праці.
48. Деталізована класифікація чинників зростання продуктивності праці на підприємстві.
49. Приведіть методику розрахунку чисельності працівників на нормованих та на ненормованих роботах.
50. Охарактеризуйте основні методи вимірювання продуктивності праці.
51. Приведіть методику оцінки продуктивності праці на промисловому підприємстві.
52. Назвіть різновиди трудомісткості праці та її використання для планування на підприємстві.
53. У чому полягає вплив чинників на зростання продуктивності праці.
54. У чому полягає соціально-економічна сутність заробітної плати.
55. Які існують види заробітної плати на промисловому підприємстві.
56. Сформулюйте сучасне розгорнуте визначення сутності заробітної плати працівника промислового підприємства, обґрунтуйте його.
57. У чому полягає зміст функцій заробітної плати.
58. Опишіть механізм реалізації основних функцій заробітної плати.
59. Назвіть основні класифікаційні ознаки системи оплати праці.
60. Обґрунтуйте умови доцільності використання відрядної та почасової форм оплати праці.
61. Охарактеризуйте тарифну систему як основу організації оплати праці на промисловому підприємстві, її різновиди.
62. Назвіть і охарактеризуйте основні елементи тарифної системи оплати праці на промисловому підприємстві
63. Назвіть умови використання безтарифної системи оплати праці.
64. Назвіть та опишіть вимоги до розробки системи преміювання персоналу промислового підприємства.
65. Охарактеризуйте планування як вид управлінської діяльності на промисловому підприємстві?

66. У чому полягає необхідність планування діяльності на промисловому підприємстві.
67. Обґрунтуйте основоположні принципи планування.
68. Назвіть методи та види планування, що використовуються на промисловому підприємстві.
69. У чому полягає економічна сутність стратегічного, тактичного і оперативного планування?
70. Обґрунтуйте необхідність здійснення стратегічного планування на промисловому підприємстві.
71. У чому полягає економічна сутність тактичного плану.
72. Назвіть основні розділи тактичного плану промислового підприємства.
73. Охарактеризуйте процедуру планування збуту продукції.
74. Перелічіть мету, завдання та етапи планування.
75. Сутність, визначення, функції ціни як економічної категорії.
76. Опишіть процес формування ціни на промислову продукцію (відпускна ціна).
77. Приведіть загальну характеристику методів встановлення ціни на продукцію промислового призначення.
78. Обґрунтуйте порядок вивчення кон'юнктури ринку.
79. Приведіть класифікацію витрат промислового підприємства за економічними елементами.
80. Які існують групи витрат промислового підприємства, наведіть їх різновиди.
81. Наведіть класифікацію витрат промислового підприємства за статтями калькуляції.
82. Обґрунтуйте джерела та шляхи зниження собівартості продукції промислового підприємства.
83. Обґрунтуйте резерви збільшення прибутку.
84. Розкрийте економічну сутність ефективності виробництва промислового підприємства.
85. Перелічіть показники ефективності виробництва.
86. Методичні підходи до оцінки економічної ефективності діяльності підприємства.
87. Розкрийте сутність банкрутства промислового підприємства.
88. Обґрунтуйте соціально-економічні наслідки банкрутства і ліквідації підприємств.
89. Охарактеризуйте економічну сутність санації підприємств.
90. У чому полягає економічна сутність реструктуризації промислового підприємства.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

Нормативно-правові акти

1. Конституція України від 28.06.1996 р. № 254к/96-ВР. [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>.
2. Кодекс законів про працю України від 10.12.1971 № 322-VIII. [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/322-08>
3. Господарський кодекс України від 16.01.2003 № 436-IV. [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/436-15>.
4. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 № 435-IV. [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/435-15>
5. Податковий кодекс України від 20.11.2016, підстава 1667-19 [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>
6. Закон України «Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом» від 14.05.1992 № 2343-XII. [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2343-12>

Основна

7. Аюшкіна В.В. Внутрішній економічний механізм підприємства [Текст] : навч. посіб. / В. В. Аюшкіна, Я. В. Бурко ; Східноукр. нац. ун-т ім. Володимира Даля. - Київ : Аграр Медіа Груп, 2015. - 190 с.
8. Базецька Г.І. Фінанси підприємства: планування та управління у виробничій сфері [Текст] : навч. посіб. для студ. екон. спец. вищ. навч. закл. / Г. І. Базецька, Л. Г. Суботовська, Ю. В. Ткаченко ; Харк. нац. акад. міськ. госп-ва, Держ. ін-т підготов. кадрів. - Х. : ХНАМГ, 2012. - 292 с.
9. Власова Н.О. Економічний механізм регулювання підприємницької діяльності в роздрібній торгівлі [Текст] : монографія / Н. О. Власова, М. В. Чорна, М. В. Беляєва ; Харків. держ. ун-т харчування та торгівлі, Н.-д. центр "Екон. проблеми розвитку підприємництва в Україні". - Харків : ХДУХТ, 2013. - 156 с.
10. Внутрішній економічний механізм підприємства [Текст] : підручник / Гуткевич С. О. [та ін.] ; за ред. д-ра екон. наук, проф. С. О. Гуткевича. - Київ : Діса плюс, 2015. - 555 с.
11. Економіка промислового підприємства [Текст] : навч. посіб. для студентів техн. спец. / І. Ю. Єрфорт, О. Ю. Єрфорт ; Донбас. держ. машинобуд. акад. (ДДМА). - Краматорськ : ДДМА, 2013. - 219 с.

12. Економіка підприємства [Текст] : навч. посіб. / І. М. Посохов [та ін.] ; Нац. техн. ун-т "Харків. політехн. ін-т". - Харків : НТУ "ХПІ", 2016. - 380 с.
13. Економіка промислового підприємства [Текст] : підруч. для студ. неекон. спец. / Н. М. Тюріна [та ін.] ; ред. Н. М. Тюріна. - Л. : Новий Світ - 2000, 2008. - 312 с.
14. Економічне управління підприємством [Текст] : навч. посіб. / А. М. Колосов [та ін.] ; [за заг. ред. А. М. Колосова] ; Держ. закл. "Луган. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка", Запоріз. держ. інж. акад., Дніпропетр. нац. ун-т ім. Олеся Гончара. - Старобільськ ; Запоріжжя ; Дніпропетровськ : Вид-во ЛНУ ім. Тараса Шевченка, 2015. - 351 с.
15. Єрфорт І.Ю. Економіка промислового підприємства [Текст] : навч. посіб. для студентів техн. спец. / І. Ю. Єрфорт, О. Ю. Єрфорт ; Донбас. держ. машинобуд. акад. (ДДМА). - Краматорськ : ДДМА, 2013. - 219 с.
16. Ковтун Н.В. Фінансовий аналіз [Текст] : навч. посіб. для студентів ВНЗ / Н. В. Ковтун ; Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка. - Київ : Київський університет, 2014. - 527 с.
17. Новікова М.М. Організація виробництва [Текст] : навч. посіб. / М. М. Новікова, М. В. Боровик ; Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. - Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2016. - 495 с.
18. Організація виробництва [Текст] : навч. посіб. / Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка ; [упоряд.: Л. О. Пашнюк, О. П. Микитюк]. - Київ : Київський університет, 2015. - 207 с.
19. Отенко І.П. Фінансовий аналіз [Текст] : навч. посіб. / Отенко І. П., Азаренков Г. Ф., Іващенко Г. А. ; Харків. нац. екон. ун-т ім. Семена Кузнеця. - Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2015. - 155 с.
20. Петров В.М. Організація виробництва та планування діяльності на підприємствах АПК [Текст] : навч. посіб. / В. М. Петров ; Харків. нац. аграр. ун-т ім. В. В. Докучаєва. - Харків : Майдан, 2016. - 360 с.
21. Планування діяльності підприємства. Практикум [Текст] : навч. посіб. / [Андреюк Н. В., Скопенко Н. С., Пашнюк Л. О.] ; Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка. - Київ : Київський університет, 2015. - 191 с.
22. Ставерська Т.О. Фінансове планування та прогнозування в підприємствах і фінансових установах [Текст] : навч. посіб. / Ставерська Т. О., Андрущенко І. С. ; Харків. держ. ун-т харчування і торгівлі. - Харків : Іванченко І. С. [вид.], 2013. - 146 с.
23. Хобта В.М. Економіка інноваційного підприємства [Текст] : навч. посіб. / В. М. Хобта, С. М. Крапівницька, Д. В. Пудрик ; Держ. ВНЗ "Донец. нац. техн. ун-т". - 2-ге вид. - Донецьк : Ноулідж, Донец. від-ня, 2014. - 219 с.

Додаткова

24. Банкрутство і санація підприємства: теорія і практика кризового управління [Текст] / Т. С. Клебанова [та ін.] ; ред. О. В. Мозенков. - Х. : ВД "ІНЖЕК", 2003. - 271 с.

25. Білоусова О.С. Фінансове планування на підприємствах: теорія, методологія та практика [Текст] : [монографія] / Білоусова О. С. ; Нац. акад. наук України, ДУ "Ін-т економіки та прогнозування". - К. : [б. в.], 2012. - 387 с.

26. Внутрішній економічний механізм підприємства [Текст] : навч. посіб. для студентів ВНЗ / Гуткевич С. О. [та ін.] ; за ред. д-ра екон. наук, проф. С. О. Гуткевич. - Вид. 2-ге, перероб. й допов. - Донецьк : Дмитренко, 2013. - 324 с.

27. Економіка і планування в підприємствах галузі [Текст] : метод. завдання та вказівки до виконання контрол. роботи для студентів напряму підгот. 6.030504 "Економіка підприємства" / Укоопспілка, Львів. комерц. акад. ; [уклад.: Міценко Н. Г., Заярна Н. М., Дуда С. Т.]. - Львів : Вид-во Львів. комерц. акад., 2015. - 103, [1] с.

28. Економіка підприємства: компетентність і ефективність розвитку [Текст] : монографія / [Пономаренко В. С. та ін.] ; за заг. ред. д-ра екон. наук, проф. Пономаренка В. С. - Харків : ІНЖЕК, 2013. - 150 с.

29. Економіка та управління підприємствами регіонів України в контексті європейської інтеграції [Текст] : монографія / [Биба В. В. та ін. ; за заг. ред. В. Я. Чевганової] ; Полтав. нац. техн. ун-т ім. Юрія Кондратюка. - Полтава : ПолтНТУ, 2016. - 210 с.

30. Єрмаков О.Ю. Організація виробництва [Текст] : навч.-метод. посіб. для самост. вивч. дисципліни / О. Ю. Єрмаков, Г. М. Христенко ; Нац. ун-т біоресурсів і природокористування України. - Київ : Компрінт, 2012. - 196 с.

31. Збірник задач і тестів з економіки, організації і планування діяльності промислового підприємства [Текст] : навч. посіб. / П. С. Харів [и др.]. - Т. : Підручники & посібники, 2003. - 256 с.

32. Ілляшенко О.В. Механізми системи економічної безпеки підприємства [Текст] : [монографія] / Ілляшенко О. В. - Харків : Мачулін, 2016. - 503 с.

33. Сисоліна Н.П. Економіка та організація діяльності об'єднань підприємств [Текст] : навч. посіб. / Сисоліна Н. П., Савеленко Г. В., Василенко Л. П. ; Кіровоград. нац. техн. ун-т, Каф. економіки та орг. вир-ва. - Кіровоград : Лисенко В. Ф. [вид.], 2015. - 280 с.

34. Стратегічне фінансове управління підприємством [Текст] : монографія / [І. М. Боярко та ін.]. - Суми : Університетська книга, 2014. - 175 с.

35. Мец В.О. Економічний аналіз фінансових результатів та фінансового стану підприємства [Текст] : навч. посіб. для студ. екон. спец. вищ. навч. закл. / В. О. Мец. - К. : Вища школа, 2003. - 278 с.

36. Новаківський І.І. Система управління підприємством в умовах становлення інформаційного суспільства [Текст] : монографія / І. І. Новаківський ; Нац. ун-т "Львів. політехніка". - Львів : Вид-во Львів. політехніки, 2016. - 313 с.

37. Управління потенціалом підприємства [Текст] : тести, завдання і метод. вказівки до практ., семінар. занять та самост. роботи студентів спец. 7.03050401, 8.03050401 "Економіка підприємства", напряму підгот. 6.030601 "Менеджмент" / Укоопспілка, Львів. комерц. акад. ; [уклад.: Дуда С. Т., Хомицький А. І.]. - Львів : Вид-во ЛКА, 2015. - 71, [1] с.

38. Фінансовий аналіз [Текст] : метод. рек. до практ. занять та виконання домаш. завдання для студентів напряму підгот. 6.030509 "Облік і аудит" / Нац. авіац. ун-т ; [уклад. І. М. Суворова]. - Київ : НАУ, 2015. - 31, [1] с.

39. Фінансовий аналіз [Текст] : завдання до практ. занять, самост. роботи та тест. завдання для студентів ден. форми навчання напряму підгот. (спец.) "Фінанси і кредит" / Укоопспілка, Львів. комерц. акад. ; [уклад. Власюк Н. І.]. - Львів : Вид-во Львів. комерц. акад., 2015. - 115 с.